

Justitiedepartementet
Enheten för familjerätt och allmän
förmögenhetsrätt
103 33 Stockholm

Stockholm, 12 juli 2013

Remissyttrande: Departementspromemorian Skriftlig bekräftelse av vissa telefonavtal (Ds 2013:25)

NDM – Näringslivets Delegation för Marknadsrätt - är ett samarbetsorgan inom svenskt näringsliv, främst i frågor som rör konsumentpolitik och marknadsrätt. En medlemsförteckning bifogas¹.

NDM har givits möjlighet att lämna synpunkter på rubricerad remiss och vill med anledning därav framföra följande.

Sammanfattning

NDM avstyrker införandet av skriftlig bekräftelse vid telefonavtal enligt vad som föreslagits i promemorian, såväl alternativ I som alternativ II. Detta eftersom ett krav på skriftlig bekräftelse innebär ett stort ingrepp i den grundläggande principen om muntliga avtals giltighet. NDM menar att det inte angivits tillräckliga skäl för att motivera ett sådant ingrepp. Dagens skyddsbestämmelser med informationsplikten, såväl innan ett avtal ingås som efter, tillsammans med ångerrätten ger ett högt konsumentskydd. NDM menar att de missförhållanden som har redovisats på vissa marknader kan åtgärdas genom självregleringsinsatser tillsammans med en effektiv tillsyn.

Allmänna synpunkter om skriftlig bekräftelse

Avtalsrätten är en grundbult i näringslivet. Att snabbt och effektivt kunna ingå ett avtal är avgörande för effektivitet och lönsamhet. Att införa krav på skriftlig bekräftelse vid telefonavtal kan vid första anblicken verka attraktivt, men sådana förändringar skulle på ett menligt sätt försvåra och fördyra för näringslivet. Detta främst genom att det tar längre tid för att ingå avtal men även för att osäkerheten

¹ Organisationen Företagarna deltar ej i beslutet utan hänvisar till det egna ingivna yttrandet.

väsentligen ökar. Därutöver medför det ökad administration. Samtidigt blir fördelarna från konsumentskyddssynpunkt av ett förbud mot muntliga avtal i praktiken inte särskilt påtagliga.

Ett skriftlighetskrav försvårar för alla seriösa näringsidkare samtidigt som det är högst tveksamt om det är effektivt mot mindre seriösa aktörer. Deras förfarande är idag olagligt och det framstår inte som sannolikt att de skulle ta något djupare intryck av ytterligare en avtalsrättslig norm. De kan tvärtom befaras snabbt hitta nya varianter och fortsätta med sin bedrägliga verksamhet. Näringsidkare som sätter i system att vilseleda konsumenter att ingå oönskade avtal menar NDM ska stoppas genom strategisk tillsyn med inriktning på effektiv tillämpning av de regler som redan gäller.

Från konsumentens perspektiv innebär skriftlig bekräftelse en försämring då denne riskerar att inte kunna ingå för denne önskvärda avtal muntligt per telefon.

Synpunkter på utredningens förslag

Utformningen av båda de föreslagna alternativa bestämmelserna innebär att konsumenten har upp till 28 dagar på sig att bekräfta respektive ångra ett muntligt avtal. Osäkerhetsfaktorn för näringsidkaren ökar i och med denna förlängning väsentligt och i princip inga åtgärder för att förbereda genomförande av avtalet med konsumenten kan vidtas förrän dessa 28 dagar har löpt ut. Givetvis leder detta till att genomförande av ingångna avtal kommer att ta längre tid. Något som inte kan anses gynna konsumenten.

NDM anser att gällande bestämmelser om informationsplikt respektive ångerrätt ger konsumenten ett tillräckligt skydd, i synnerhet när det gäller finansiella tjänster. Det torde inte råda så stor osäkerhet som framhålls i promemorian, om huruvida ett avtal har ingåtts eller inte då näringsidkaren är skyldig att snarast efter att avtalet har ingåtts ge konsumenten information och samtliga avtalsvillkor i en läsbar och varaktig form. Först efter att informationen har lämnats börjar ångerfristen om fjorton (alternativt trettio) dagar att löpa. Om konsumenten i detta läge inte anser sig ha ingått ett avtal, eller att avtalet inte motsvarar dennes förväntningar, har denne alla möjligheter att invända mot näringsidkaren och undvika ett oönskat avtal. Det är inte ett hållbart argument för införande av ett krav på skriftlig bekräftelse, såsom framförs i promemorian, att det ångerrättsliga skyddet inte är tillräckligt då det kräver en aktiv insats av konsumenten.

Inte heller argumentet att det är önskvärt att minska antalet oönskade påringningar till konsumenter kan enligt NDM motivera ingreppet i avtalsfriheten. NIX-Telefon, som numera är ett teknikoberoende system där såväl fast som mobil telefoni kan spärras, ger konsumenten möjlighet att anmäla att denne inte önskar marknadsföring per telefon. Systemet fungerar väl.

På marknader där problem påvisas vidtar den berörda branschen allt som oftast egna åtgärder för att komma tillrätta med problemen genom självreglerande åtgärder. På det aktuella premiepensionsområdet har sådana åtgärder arbetats fram, vilka med stor sannolikhet kommer att leda till betydande förbättringar. NDM menar att effekten av självregleringsåtgärderna bör utvärderas innan mer ingripande åtgärder, som skriftlig bekräftelse, övervägs.

Sammanfattningsvis anser NDM att det i promemorian inte har anförts tillräckliga skäl för att göra ett så stort ingrepp i den grundläggande avtalsfriheten som ett krav på skriftlig bekräftelse skulle innebära. NDM avstyrker därmed förslagen i såväl alternativ I som alternativ II.

NÄRINGSLIVETS DELEGATION FÖR MARKNADSRÄTT

A handwritten signature in black ink, reading "Anna-Karin Smedberg". The signature is written in a cursive, flowing style.

Anna-Karin Smedberg
Ordförande

NDMs medlemmar

BIL Sweden

(BIL Sweden – manufacturers/importers of cars, trucks & buses)

Direkthandelns Förening

(Swedish Direct Selling Association)

Finansbolagens Förening

(Association of Swedish Finance Houses)

Företagarna

(Swedish Federation of Business Owners)

IAB Sverige

(Interactive Advertising Bureau, IAB Sweden)

Kontakta

(Swedish Contact Center Association)

Lantbrukarnas Riksförbund

(Federation of Swedish Farmers)

Läkemedelsindustriföreningen

(Swedish Association of the Pharmaceutical Industry)

Motorbranschens Riksförbund

(Swedish Association for Motor Retail Trades and Repairs)

Spelplan – ASGD (Dataspelsbranschen)

(Swedish Games Industry)

Stockholms Handelskammare

(Stockholm Chamber of Commerce)

SWEDMA

(Swedish Direct Marketing Association)

Svensk Distanshandel

(Swedish Distance Sellers (SDS))

Svensk Försäkring

(Insurance Sweden)

Svensk Handel

(Swedish Trade Federation)

Svenska Bankföreningen

(Swedish Bankers' Association)

Svenska Franchiseföreningen
(Swedish Franchise Association)

Sveriges Marknadsförbund
(Swedish Marketing Federation)

Sveriges Annonörer
(Association of Swedish Advertisers)

Sveriges Kommunikationsbyråer
(Swedish Association of Communication Agencies)

Svenskt Näringsliv
(Confederation of Swedish Enterprise)

TidningsUtgivarna TU
(Swedish Media Publishers' Association)

Tobaksleverantörsföreningen
(Swedish Tobacco Association)

Samarbetsavtal med:
Coop Sverige

NDMs ordförande: Anna-Karin Smedberg, Svensk Handel

NDMs vice ordförande: Tina Wahlroth, Kontakta

Adress:
NDM
c/o Kontakta (fd SCCF)
Box 1029
171 21 Solna
Tel: 0735- 66 55 22
E-post: tina.wahlroth@kontakta.se